

Og medens det daarlige Eksempel fra Befalingsmændene, f. Eks. i sædelig Henseende, kan fremkalde Væmmelse og Foragt hos nogle Naturer, saa er der jo andre, der falde, fordi Idealet af en rask Soldat, som man kalder det, ikke fremstilles som et andet og mere sædeligt. Naar man har set Kammerater blive ødelagte gennem Tjenesten, faar man let den Mening, at en meget stor Del af Raaheden og Usædeligheden i vort Folk har sin Kilde i vort Hærvæsen.

Og det er i højeste Grad beklageligt, at Ledelsen har skudt og fra visse Hold fremdeles synes at ville skyde Hensynet til Mennesket fra sig. Maalet for Opdragelsen er rent militært — det er en Udtalelse, vi have set for ikke saa længe siden, og den er karakteristisk; den stemmer ogsaa med min Erfaring. Moral og Sanddruhed ere det militære ret uvedkommende; Lønnen regnedes for lige god med Sandheden, naar bare Løgnen var lavet saadan, at det ikke var nødvendigt at opdage den. En saadan Tilstand bør ikke taales. Hæren maa ikke vedblivende være en Hindring for Hjemmets og Skolens opdragende Arbejde. Der maa her ske en Ændring. Det er ikke Timer i det eller det Fag, der her er Tale om; men det, der maa kræves, er, at Befalingsmændene helt igennem ere Mænd, som det værnepligtige Mandskab kan se op til med Tillid og Agtelse som gode Lærere, der tage sig af Mandskabet med Omhu og Interesse. Naar vi naa saa vidt, er Vejen banet for en god Forstaaelse mellem Hæren og Folket, og først da kunne vi vente at se nogen virkelig Frugt af den nys gennemførte Forsvarsordning.

Den sidste Tids Forhandling og stærke Kritik over disse Forhold ere jo ikke rejste fra forsvarsnihilistisk Side, men af meget forsvarsvenlige Mænd, særlig af saadanne, der staa i Arbejdet for den danske Ungdoms Oplysning. Jeg skal tillade mig med den højtærede Formands Tilladelse at anføre nogle Linier af, hvad en saa kendt Mand som Højskoleforstander Alfred Povlsen skriver i „Højskolebladet“ 1909: „Vi have ved Højskolerne den rigeste Lejlighed til at erfare, hvorledes Militærlivet indvirker paa Ungdommen, og til derigennem at kontrollere, hvad der med Hensyn til Folkeopdragelse foregaar i den militære Verden. Og herom ere vi vel alle enige, at den Militæraand, som fra gamle Dage, fra Enevældens Tid endnu raader indenfor vor Krigsmagt, den har vel lempet sig en Del efter Tidens Krav og optræder

med større Humanitet end tidligere, men den er i det hele og store fremmed for, ja fjendtligt sindet mod den Aand, som har gennemtrængt og præget vor Folkedannelse.“ Fremdeles: „Det er vort Officerskorps som Helhed, som har Skylden for, at Tilstanden ikke er bedre.“ Og Oberst Axel Liljefalk indrømmer i et Gensvar i samme Blad, at der tiltrænges en Aand, som skal gøre vort levende Værn sundt og jævnt, helt igennem dansk og befri det for „Preusseraand og Militarisme“, samt at vort Officerskorps „kan have nogen Skyld“ i, at Forholdene ikke ere bedre. Der er nu ved at danne sig, tror jeg, en stærk offentlig Mening, der vil kræve af Officerskorpset, at det, i Stedet for som hidtil at dække over de daarlige Elementer, vil være med til at skille disse ud. Der findes nu som før daarlige Officerer, der aldrig burde have været Lærere for Landets Ungdom. Langt flere Eksempler vilde blive dragne frem, hvis det Mandskab, der er inde i Tjenesten, turde udtale sig, men det tør det ikke, og de, der have Indkaldelse i Vente, tør heller ikke. Det er Grunden til, at meget af, hvad der fremdrages, ligger længere Tid tilbage, men det er dog ikke ældre, end at flere af de paagældende Officerer endnu staa i Hærens Tjeneste. Jeg skal minde ærede Medlemmer om, at det kun er et Par Aar siden, at den nuværende højtærede Forsvarsminister som Medlem for Assens her i Tinget overfor den daværende Forsvarsminister, det nuværende ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), udtalte, hvorledes det var kommet til hans Kundskab, at en Premierløjtnant havde ladet en eller flere Husarer hoppe rundt paa Pladsen i bøjede Knæ, med opstrakte Arme og en Tot Hø i hver Haand. Det er jo Bevis for, at der virkelig sker saadanne Misbrug endnu.

Jeg skal fremdrage nogle Eksempler af nyere Dato. Premierløjtnant Bahner i Odense modtog Rekrutterne i 1909, da de første Gang fremstilledes paa Pladsen for ham, og medens Underofficererne vare i Færd med at ordne dem, med følgende Hilsen: „I skal, Fanden tordne mig, staa ret!“ Hans Tiltale var grov og bandende helt igennem, og det var almindeligt, naar han kaldte paa en eller anden, at han gjorde det paa den Maade: „Hør De Satan der!“ Eller hvad mener man om en Udtalelse som denne under Øvelsen: „Herre Jesus! Det er, Fanden knække mig, det værste Møg, jeg har set!“ En Rekrut, som ikke løb ham godt nok, huggede han